

egyesületi igazgató úrnak vannak nagy érdemei. Az állomás fekvése: 46° 21' északi szélesség, 22° 45' keleti hosszúság Grw. és a magassága 1394 m. A szükséges műszereket a Meteorológiai Intézet engedte át.

Ázsia.

Dán utazó Arábiában. A *Geografisk Tidsskrift* 1912. évi 6. füzete ismerteti Barclay Raunkiaer dán utazó kelet-arábiai expedícióját. Raunkiaer a dán földrajzi társaság megbízásából 1911. novemberében kelt útra s Aleppón, Bagdad-on keresztül 1912. január 21.-én érkezett meg Bassorába, ahol a *váli*, Hasszán Riza pasa, szíves fogadtatásban részesítette. 27.-én folytatta útját Koveitbe. Itt egy gazdag arabnak a palotájában szállott meg. Az iránta való bizalmatlanság hamar szétfoszlott, amikor főleg az angol politikai ügyvivő közbenjárása folytán nyilvánvalóvá vált, hogy útjának nincsenek politikai célzatai. Koveitben huszonhat napig tartózkodott; ennek az időnek egy részét lázbetegen töltötte. Február 24.-én egy száz tevéből álló kereskedő karavánhoz csatlakozva indult útnak Hofuf felé, de később három emberével, hat tevével elvált a karavántól s Safah-on és Zilfin keresztül 19 nap alatt Bereidak-ba érkezett. Útja agyagos steppe-vidéken, kopár homokkő-fennsíkon és futó-homok sivatagon vitte keresztül. Bereidakban leleplezett egy az élete ellen irányuló cselszövényt, amelyben maga az emir, Fahad ibn Ma'amr is ludas volt. Kénytelen volt odább állni. Zilfi-n és Medzsná-n át másodmagával Riadh-ba utazott. Ghat-tól fogva a Tuweik-nek nevezett alacsony homokkő-platón vándorolt keresztül. Innen nagy gyöngyhalász karavánnal folytatta veszedelmes útját Hofufba, ahová április 8.-án érkezett meg. A török hivatalnokok szívélyesen fogadták az utazót, aki azonban nem időzhetett soká; egészségi állapota miatt igyekeznie kellett gyors menetekben a partvidék felé. Ötven török katona kísérte el Adzser-be, a tengerpartra. Onnan egy arab vitorlásan Bahrein-be hajózott, ahonnan Bombay-n és Trieszten át június 2.-án érte el Dánia fővárosát. Egész útjáról, Bassorától Adzser-ig térképfelvételt készített, amennyire ezt a lakosság ellenséges magatartása megengedte. Figyelmét kiterjesztette a természetrajzi, politikai, gazdasági és népmozgalmi viszonyokra. Fényképeket és rajzokat is hozott magával.

Raunkiaer eddigelé főleg mint növényföldrajzi író munkálkodott s egy korábbi közép-tuniszi utazásáról volt ismeretes. H. Gy.

Déli sarkvidék.

Amundsen a déli sarkon. Ma, Amundsen könyvének megjelenése előtt, talán korai volna még a nagy norvég utazó délsarki útjának tudományos szempontból való beható tárgyalása. Addig is azonban, amíg erre — lapunk más helyén — alkalom nyílik, ismertetni kívánjuk néhány szóval a nevezetes expedíció lefolyását.

Amundsen hajója, a *Fram*, 1911. januárius 13.-án kötött ki a Great Ice Barrier legmélyebben benyuló öblében, a Cethal-öbölben. (Ez az a hely, ahol Borchgrevink 1900-ban elsőként lépett a Barrier jegére, amelyen délnek hatolva Ross rekordját (78° 10') 40'-cel meghaladta). Az utazók a hajótól 2 $\frac{1}{3}$ km-nyire, a déli szélesség 78° 40'-e s a nyugati hosszúság 164 foka alatt, 50 méter tengerszín feletti magasságban rendezték be téli szállásukat, amelyet *Framheim*-nek neveztek el. A Framheim a Discovery-expedíció téli szállásától mintegy 700, a déli sarktól 1266 km távolságra volt.

Amundsen négy társával, Hansen, Wisting, Hassel és Bjaalanddal 1911 októ-